

Юдіна С. В.

д-р. екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів та обліку
Дніпровський державний технічний університет

Каламбет К. М.

аспірант кафедри економіки підприємства
Полтавська державна аграрна академія

ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ НА ОСНОВІ ВИЗНАЧЕННЯ ГРАНИЧНИХ ЗНАЧЕНЬ ДОХОДУ ТА ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах вітчизняної економіки, коли ринкова ситуація нестабільна, підприємства не мають в достатній кількості вільних коштів для придбання необхідних ресурсів, постачальники ненадійні, ціни на ресурси схильні до різких коливань, відсутня необхідна законодавча база тощо, існуючі методи планування вимагають істотного перегляду.

Досвід багатьох розвинутих компаній промислових країн показує, що за сучасного ринку, з його жорсткою конкуренцією, планування фінансово-господарської діяльності є найважливішою умовою їх виживання, економічного зростання та процвітання. Саме воно дає змогу оптимально пов'язати наявні можливості підприємства щодо випуску продукції з попитом і пропозицією, що склалися на ринку.

У ринковій економіці, де підприємства працюють в умовах самофінансування і повної відповідальності за досягнуті результати, оціночний механізм дозволяє визначити наявні можливості та резерви. Стати дієвим важелем саморегулювання зростання прибутку.

У зв'язку з кризовим станом економіки країни, перш за все необхідно забезпечити підвищення рівня використання виробничого потенціалу підприємства.

В Україні при оцінці якості роботи підприємств зараз застосовують, як правило, критерій – темп зростання обсягу виробництва до попереднього періоду.

За цим критерієм судять про якість роботи підприємства та всієї галузі.

Але він володіє істотним недоліком, так як чим нижче досягнення в базовому періоді, тим краще результат для поточного періоду, і незадовільно працює підприємство по використанню свого потенціалу виявляється в процвітаючих.

Тому при розробці оціночного механізму необхідно в першу чергу застосувати методику розрахунку нормативної величини граничного значення виробничої потужності підприємства, та на її основі нормативну величину граничного значення обсягу виробництва. Для цього можна використати методику розрахунку нормативної виробничої потужності, уточнивши її відповідно до умов на поточний період.

Таким чином, у запропонованій методиці нормативна виробнича потужність являє собою максимальну можливість річного доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

У досліджуваній фаховій літературі щодо розробки планів вказується, що річний приріст діючих виробничих потужностей за рахунок проведення організаційно–технічних заходів слід передбачати в розмірі не менше 3–5 %.

Враховуючи, що виробнича потужність являє собою максимально можливий обсяг виробництва, слід нормативний приріст потужності за рахунок проведення організаційно–технічних заходів по підприємству приймати в розмірі 5 % від виробничої потужності на початок року. Але на кожному підприємстві цей показник може уточнюватися в залежності від конкретних умов функціонування.

Далі необхідно визначити норматив величини граничного значення зниження витрат на одну гривню обсягу виробництва. Для цього пропонується провести розрахунок зниження собівартості виробництва за факторами виходячи з таких основоположних умов:

– зниження витрат за рахунок підвищення технічного й організаційного рівня виробництва, базуючись на дослідженнях економістів – плановиків пропонуємо приймати на рівні 2 %;

– розрахунковим шляхом визначаємо економію за рахунок відносної зміни умовно–постійних витрат;

– розрахунковим шляхом визначаємо економію за рахунок відносної зміни структури та обсягу запозичень.

У підсумку виконується розрахунок зниження витрат за основними техніко–економічним факторам, на підставі якого визначається норматив величини граничного значення зниження витрат на одну гривню виробленої продукції у відсотках до попереднього року.

Розрахункове значення зниження собівартості продукції у відсотках до попереднього року коригується на рівень інфляції, прогноз якого закладається на макроекономічному рівні при затвердженні Державного бюджету країни на планований рік. На цю величину також необхідно скоректувати витрати підприємства на матеріали і паливно–енергетичні ресурси, і врахувати цей фактор у розрахунках.

Список використаних джерел:

1. Стасюк Л. Л. Управління якістю внутрішньо фірмового планування у торгівлі: автореферат дисертації [Текст] / Л. Л. Стасюк. — К.: КНТЕУ, 2003. — 21 с.
2. Теличко Р. К. Фінансове планування на малих та середніх підприємствах [Текст] / Р. К. Теличко // Фінанси України. — 2007. — № 8. — С. 14–16.